

Protokoły posiedzeń Komisyi Rozdawczej Koronnej¹

PROTOKÓŁ

Komisji od J. K. M. i Rzeczypospolitej do rozrządzenia wszelkimi dobrami post suppressum Institutum Societatis Iesu pozostałymi wyznaczanej, agitującej się w Warszawie od dnia 22 marca roku pańskiego 1774 aż do dnia 19 octobris 1776 roku.

Działo się w Warszawie w klasztorze księży bernardynów w wigilią święta Najświętszej Maryi Panny Zwiastowania, to jest dnia 24 miesiąca marca roku pańskiego 1774, w przytomności jaśnie wielmożnych, wielmożnych² Rafała Gurowskiego, kasztelana Przemęckiego, Józefa Radzickiego,

podkomorzego Zakroczymskiego, Józefa Radziwińskiego, sędziego ziemskiego, i posła powiatu Gnieźnieńskiego, Michała Karskiego, chorążego Różańskiego i posła ziemi Nurskiej, Józefa Mierzejewskiego, cześnika województwa Podolskiego, Frankowskiego burgrabiego Warszawskiego, posła ziemi Zakroczymskiej, Ksawerego Kęszyckiego, starosty Mosińskiego, Sieroszewskiego generała adjutanta JKM., posła województwa Kaliskiego, Józefa Komorowskiego, Ostrowskiego, pułkowników w wojsku

koronnem, Antoniego Suchodolskiego, sędziego grodzkiego Lubelskiego, Józefa Byszewskiego, chambelana JKM., Józefa Drzewieckiego, pisarza sądów konfederacji generalnej, Ksawerego Małachowskiego, regenta grodzkiego Kościańskiego, tudzież w obecności Feliksa Markowskiego, woźnego przysięgłego, akt ten przywołującego.

My komisarze rzeczypospolitej do rozrządzenia dobrami, post suppressum institutum Soc. Iesu pozostałymi, wyznaczeni mocą konstytucji w te słowa uchwalonej: Rozrządzenie dobrami jezuickimi³

Zgromadziwszy się więc w dzień wyżej na akcie wyrażony po wezwaniu od Rządcy Najwyższego pomocy, jurysdykcją naszą komisarską ufundowaliśmy. Po której ufundowanej do zapisowania czynności naszych za pisarza Jana Przyłuskiego, cześnika województwa Braclawskiego, przymiotami zaszczyconego, obraliśmy.

A przystępując do wykonywania przepisów tejże konstytucji, najprzód sesją naszą preliminarzną dnia 22 miesiąca i roku teraz bieżących odprawioną temuż pisarzowi zanotować zaleciliśmy, która się tu kładzie

Sesja 1 preliminarzna 22 marca. Na tej sesji preliminarnej my komisarze umówiliśmy:

1) żeby rekwirować Komisją Edukacyjną o komunikowanie lustracji tych, które już ma i o uwiadomienie o tych, których jeszcze nie ma; 2) żeby podać do gazet wiadomość o zaczynać się mającej Komisji Rozdawniczej w dzień 24 miesiąca bieżącego i donieść publico, jakie są requisita przez Rzeczpospolitą przepisane dla tych, którzy concurrunt do nabycia dóbr po zgaszonym zakonie jezuickim do

dyspozycji Rzeczypospolitej przyszłych; prócz tego też samo uwiadomienie żeby było przybite na refektarzu bernardynów i na drzwiach sali delegacyjnej; 3) żeby tabelę taksy dóbr ułożyć; 4) uniwersał dla lustratorów wydać, żeby srebra sprowadzić, a marszałek konfederacji i sejmowy opatrzy ich na drogę, co mu będzie wrócono; tenże marszałek wyda sancitum do Komisji Wojskowej o konwój dla prowadzących srebra; 5) na prezydującego, kanclerza wielkiego koronnego, zdała Komisya rozrządzenie, wiele czego ze sreber na którym miejscu ma zostać dla potrzeb kościelnych; 6) gdy przez większość głosów rzecz się jaka będzie ustanawiać lub rezolwować, z góry od prezydującego głosy rachowane będą i na tem ta pierwsza preliminarzna sesja zakończyła się, a na dzień 24 sesja druga odłożona. (...)

¹ Skan protokołów Komisji Rozdawczej Koronnej z lat 1774-1776 opublikowane zostały na stronie internetowej Biblioteki Narodowej pod adresem: <https://polona.pl/item/protokoly-posiedzen-komisji-rozdawniczej-koronnej-1774-1776.MTg0MDU4MTY/8/#item>

² Tytuły podobne w dalszym ciągu są opuszczone.

³ Dosłownie przytoczono dalej cały tekst konstytucji pod powyższym tytułem, wydanej w Volumina legum, tom 8, str. 267—276, 153—157 (wyd. Ohryzki.)

Sesya 75, 26 sierpnia. Zaczęła się sesya od egzaminowania pignorów Ichmciów biorących w dziedzictwo dobra po jezuitach, i najprzód ex parte kasztelana Poznańskiego produkowane były dokumenta pignorów na dobrach Woźniki, Kotowo, Snowidowo, Borzysław i Godziszewo, w wojew. Poznańskim powiecie Kościańskim leżących, do nabycia dziedzictwa dóbr Suraz z przyległościami, niegdyś kolegium Ostrońskiego, które pignus za dostarczające jest przyjęte.

Potem Maciej Mielżyński, starosta Walecki, obtulit in pignus dobra Hawłodno i Krzyżanka w wojew. Kaliskiem powiecie Kcyńskim niezakordonowane leżące, do nabycia dziedzictwa dóbr Dębina, Krzeszkowice i Koźle, niegdyś kolegium Poznańskiego, i to pignus lubo byloby sufficienti, atoli zlecono jest rekwirować starostę, żeby nad te dobra wyrażone obligował wszystkie inne swoje dobra, signanter zaś wyżej wyrażone. Józef Drzewiecki do nabycia dziedzictwa dóbr Gawarzewa i Synowie, niegdyś kolegium Poznańskiego, ofiarował in pignus dobra Ryków, Żuków, Wólkę, dom w mieście Skrzynnie, Kozice, Pogroszyn, tudzież części we wsiach Wilczej Woli i Wysocku w wojew. Sandomirskim, powiecie Radomskim leżące, które to pignus za dostarczające jest uznane.

Porębski skarbnik Płocki do nabycia dziedzictwa dóbr wsi Lutobroga, kolegium niegdyś Płockiego, obtulit in pignus sumę 21000 na dobrach Pawłowie lokowaną; ale to pignus nie przyjęte; commissum, jest ostrzedz, żeby dziedzic ten, na którego dobrach haeret rzeczona suma, to pignus favore jego zapisał. Wojciech Jakubowski brygadyer w wojsku francuskim, do nabycia dziedzictwa folwarku Łopuszne zwanego, niegdyś kolegium Ostrońskiego, ofiarował pignus na sumie 24000 zł. na dobrach Zawodynce i Gnojniczki w wojew. Wołyńskim a powiecie Krzemienieckim w księstwie Zaslawskim leżących lokowanej; i Komisyja to pignus pro sufficienti uznała, zleciwszy na karcie od księżnej Sanguszkowej marszałkowej Litewskiej jemu służącej zapisać się akceptacją pignorów ad effectum, żeby księżna i dziedzic Zasławia o tej ewikcyi do dóbr jej ściągającej się wiedziała. Paweł Rościszewski, poseł Ciechanowski, do nabycia dziedzictwa dóbr miasteczka Smlodowa niegdyś kolegium Łomżyńskiego ofiarował dobra Kargoszyn w wojew. Płockiem powiecie Niedzborskim leżące; ale ob defectum dokumentów zawieszona rezolucya, donec plenus deduxerit de sufficientia pignorów. Józef Mikorski do nabycia dziedzictwa dóbr Taczanów cum attinentia Lubomirz, tudzież połowy wsi Skarszewa, obtulit in pignus dobra swoje dziedziczne wieś Galki w ziemi Wyszogrodzkiej leżące, które pignus pro sufficienti uznane. Onufry Bromirski, starosta Płocki, do nabycia dziedzictwa dóbr Romoki z przyległościami powiecie Sierpskim, a zaś w ziemi Dobrzyńskiej Plichowo, Plichówko, Szawłowo, Głowniewo, i w ziemi Wyszogrodzkiej części we wsiach Worowice i Malenie, które pro exuberanti et super plus uznane, dla czego commissum, żeby je starosta restringat do dóbr tylko Plichowa, których pretium jest 75000, a pro pignore tylko potrzeba zł. 44430 gr. 3 1/2. Feliks Mikorski, sędzia ziemski Gostyński, do nabycia dziedzictwa dóbr Woźniki z przyległościami niegdyś rezydencyi Łęczyckiej obtulit in pignus sumę na dobrach Łuszynie, które zastawą trzyma, i to pignus pro sufficienti uznane. Nakoniec ks. Jastrzębowski kapłan ex alumnis suppressae Societatis, czyniąc zadosyć woli Komisyi na sesyi 68 dnia 13 currentis in producenda inscriptione officiosa sumy 18000 zł. rezydencyi Łęczyckiej per se ipsum facta na dobrach Rygielowie, produxit tenże zapis, i gdy ex explicatione institutae petitionis suae in memoriałach podanych, które conservari zlecone, patuit, Komisyja pokwitowanie dziedzica dóbr Rygielowa z rzeczonej sumy za rzecz sprawiedliwą uznała i tę sumę z tabeli summarum repetendarum wyłączyć zleciła, a zaś zakwitować z zapisu tegoż ks. Jastrzębowskiego plenipotentowi, ad repetendas summas postanowionemu, kazała. Sesya solwowana na dzień jutrzejszy 27 currentis.

Młodziejowski. Krosnowski. Gurowski. Woroniecki. Adam Saryusz Zakrzewski, poseł woj. Sandomirskiego.

Sesya 76, 27 sierpnia. Sesya nie była dla niedostarczającego kompletu, więc odłożona na dzień jutrzejszy 28 currentis.

Młodziejowski.

kolegium Łomżyńskiego ofiarował dobra Kargoszyn w wojew. Płockiem powiecie Niedzborskim leżące; ale ob defectum dokumentów zawieszona rezolucya, donec plenus deduxerit de sufficientia pignorów. Józef Mikorski do nabycia dziedzictwa dóbr Taczanów cum attinentia Lubomirz, tudzież połowy wsi Skarszewa, obtulit in pignus dobra swoje dziedziczne wieś Galki w ziemi Wyszogrodzkiej leżące, które pignus pro sufficienti uznane. **Onufry Bromirski, starosta Płocki, do nabycia dziedzictwa dóbr Romoki z przyległościami, niegdyś do kolegium Słuckiego należących, obtulit in pignus dobra swoje miasteczka Sierpc połowę, z przyległościami Babice, Piaszczyń, Wola Stara, Bliznę, Szczutowo, Szczechów i Gorzeń w wojew. Płockiem i powiecie Sierpskim, a zaś w ziemi Dobrzyńskiej Plichowo, Plichówko, Szawłowo, Głowniewo, i w ziemi Wyszogrodzkiej części we wsiach Worowice i Malenie, które pro exuberanti et super plus uznane, dla czego commissum, żeby je starosta restringat do dóbr tylko Plichowa, których pretium jest 75000, a pro pignore tylko potrzeba zł. 44430 gr. 3 1/2.** Feliks Mikorski, sędzia ziemski Gostyński, do nabycia dziedzictwa dóbr Woźniki z przyległościami i rezydencyi Łęczyckiej obtulit in pignus sumę na dobrach Łuszynie, które zastawą trzyma, i to pignus pro sufficienti uznane. Nakoniec ks. Jastrzębowski kapłan ex alumnis suppressae Societatis, czyniąc zadosyć woli Komisyi na sesyi 68 dnia 13 currentis in producenda inscriptione officiosa sumy 18000 zł. Rezydencyi Łęczyckiej per se ipsum facta na dobrach Rygielowie, produxit tenże zapis, i gdy ex explicatione institutae petitionis suae in memoriałach podanych, które conservari zlecone, patuit, Komisyja pokwitowanie dziedzica dóbr Rygielowa z rzeczonej sumy za rzecz sprawiedliwą uznała i tę sumę z tabeli summarum repetendarum wyłączyć zleciła, a zaś zakwitować z zapisu tegoż ks. Jastrzębowskiego plenipotentowi, ad repetendas summas postanowionemu, kazała. Sesya solwowana na dzień jutrzejszy 27 currentis.

Młodziejowski. Krosnowski. Gurowski. Woroniecki. Adam Saryusz Zakrzewski, poseł woj. Sandomirskiego.

Sesya 75, 26 sierpnia. Zaczęła się sesya od egzaminowania pignorów Ichmciów biorących w dziedzictwo dobra po jezuitach, i najprzód ex parte kasztelana Poznańskiego produkowane były dokumenta pignorów na dobrach Woźniki, Kotowo, Snowidowo, Borzysław i Godziszewo, w wojew. Poznańskim powiecie Kościańskim leżących, do nabycia dziedzictwa dóbr Suraz z przyległościami, niegdyś kolegium Ostrońskiego, które pignus za dostarczające jest przyjęte.

Potem Maciej Mielżyński, starosta Walecki, obtulit in pignus dobra Hawłodno i Krzyżanka w wojew. Kaliskiem powiecie Kcyńskim niezakordonowane leżące, do nabycia dziedzictwa dóbr Dębina, Krzeszkowice i Koźle, niegdyś kolegium Poznańskiego, i to pignus lubo byloby sufficienti, atoli zlecono jest rekwirować starostę, żeby nad te dobra wyrażone obligował wszystkie inne swoje dobra, signanter zaś wyżej wyrażone. Józef Drzewiecki do nabycia dziedzictwa dóbr Gawarzewa a i Synowie, niegdyś kolegium Poznańskiego, ofiarował in pignus dobra Ryków, Żuków, Wólkę, dom w mieście Skrzynnie, Kozice, Pogroszyn, tudzież części we wsiach Wilczej Woli i Wysocku w wojew. Sandomirskim, powiecie Radomskim leżące, które to pignus za dostarczające jest uznane.

Porębski skarbnik Płocki do nabycia dziedzictwa dóbr wsi Lutobroga, kolegium niegdyś Płockiego, obtulit in pignus sumę 21000 na dobrach Pawłowie lokowaną; ale to pignus nie przyjęte; commissum, jest ostrzedz, żeby dziedzic ten, na którego dobrach haeret rzeczona suma, to pignus favore jego zapisał. Wojciech Jakubowski brygadyer w wojsku francuskim, do nabycia dziedzictwa folwarku Łopuszne zwanego, niegdyś kolegium Ostrońskiego, ofiarował pignus na sumie 24000 zł. na dobrach Zawodynce i Gnojniczki w wojew. Wołyńskim a powiecie Krzemienieckim w księstwie Zaslawskim leżących lokowanej; i Komisyja to pignus pro sufficienti uznała, zleciwszy na karcie od księżnej Sanguszkowej marszałkowej Litewskiej jemu służącej zapisać się akceptacją pignorów ad effectum, żeby księżna i dziedzic Zasławia o tej ewikcyi do dóbr jej ściągającej się wiedziała. Paweł Rościszewski, poseł Ciechanowski, do nabycia dziedzictwa dóbr miasteczka Smlodowa niegdyś